

Väljaandja:	Keskkonnaminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	24.01.2020
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2020
Avaldamismärge:	RT I, 21.01.2020, 6

Kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikutega kauplemise kord¹

Vastu võetud 07.12.2016 nr 64
[RT I, 09.12.2016, 17](#)
jõustumine 01.01.2017

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
02.08.2018	RT I, 07.08.2018, 1	10.08.2018
16.01.2020	RT I, 21.01.2020, 5	24.01.2020, osaliselt 01.01.2021. Määruses on asendatud sõna „Keskkonnaministeerium” sõnaga „Keskkonnaamet” vastavas käändes.

Määrus kehtestatakse [atmosfääriõhu kaitse seaduse](#) § 155 lõike 2 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

Käesoleva määrusega sätestatakse:

- 1) tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute taotlemise ja eraldamise kord;
- 2) kasvuhoonegaaside heitkogusega (edaspidi *heitkogus*) seotud aruandluse kord;
- 3) heitkoguse tõendamise kord;
- 4) lubatud heitkoguse ühikute tagastamise kord;
- 5) kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteemist (edaspidi *kauplemissüsteem*) väljaarvamise täpsustatud kord.

§ 2. Tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute taotlemise kord

(1) Kauplemissüsteemi siseneja, kellel on Euroopa Komisjoni otsuse 2011/278/EL, millega määratakse kindlaks kogu liitu hõlmavad üleminekueskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a kohase tasuta saastekvootide ühtlustatud eraldamiseks (ELT L 130, 17.5.2011, lk 1–45), kohaselt õigus taotleda kauplemisperioodiks 2013–2020 tasuta eraldatavaid lubatud heitkoguse ühikuid, esitab ühe aasta jooksul pärast käitise või käitiseosa tavavõimsusega tegevuse algust Keskkonnaametile Keskkonnaameti veebilehel avaldatud vormide kohase metoodikaaruande ja tõendatud taotluse.
[RT I, 07.08.2018, 1- jõust. 10.08.2018]

(2) Käitaja, kellel oli Euroopa Komisjoni otsuse 2011/278/EL kohaselt õigus taotleda kauplemisperioodiks 2013–2020 tasuta eraldatavaid lubatud heitkoguse ühikuid ja kelle käitise esialgne installeeritud võimsus on pärast 2011. aasta 30. juunit nimetatud otsuse mõistes oluliselt suurenenud või vähenenud, esitab Keskkonnaametile esimesel võimalusel Keskkonnaameti veebilehel avaldatud vormide kohase metoodikaaruande ja tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute tõendatud taotluse.
[RT I, 07.08.2018, 1- jõust. 10.08.2018]

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõike 1 või 2 kohases taotluses või metoodikaaruandes ei ole võimalik kõiki nõutud andmeid esitada, tuleb andmete puudumist põhjendada Euroopa Komisjoni otsuse 2011/278/EL kohaselt.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigete 1 ja 2 kohased tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute taotlused tõendatakse Euroopa Komisjoni otsuse 2011/278/EL kohaselt.
[RT I, 07.08.2018, 1- jõust. 10.08.2018]

§ 2¹. Tasuta lubatud heitkoguse ühikute taotlemise kord kauplemisperioodil 2021–2030

[RT I, 21.01.2020, 5- jõust. 24.01.2020]

(1) Kauplemissüsteemi kuuluv käitaja, kellel on Euroopa Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/331, millega määratakse kindlaks üleliidulised üleminekueeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a kohaste lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamiseks ühtlustatud viisil (ELT L 59, 27.2.2019, lk 8–69), kohaselt õigus taotleda tasuta lubatud heitkoguse ühikuid, võib Keskkonnaametile esitada eraldamisperioodil tasuta lubatud heitkoguse ühikute saamiseks Keskkonnaameti veebilehel avaldatud vormide kohase tõendatud taotluse ja seiremetoodikakava.

(2) Eraldamisperiood käesoleva määruse tähenduses on viieaastane periood kauplemissüsteemi jooksul. Esimene eraldamisperiood on 2021–2025.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotlus ja seiremetoodikakava esitatakse Keskkonnaametile 2019. aasta 30. maiks ning sellest kuupäevast alates iga viie aasta tagant.

(4) Kauplemissüsteemi siseneja, kellel on Euroopa Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/331 kohaselt õigus taotleda eraldamisperioodiks tasuta lubatud heitkoguse ühikuid, esitab lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud dokumentidele uue osaleja aruande, mis sisaldab tootmistaseme andmeid esimese kalendriaasta kohta pärast tavavõimsusega tegevuse algust.

(5) Tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute taotlemine toimub Euroopa Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/331 kohaselt.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 4 nimetatud dokumendid tõendatakse vastavalt Euroopa Komisjoni rakendusmäärusele (EL) 2018/2067, milles käsitletakse andmete tõendamist ja tõendajate akrediteerimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ (ELT L 334, 31.12.2018, lk 94–134).
[RT I, 21.01.2020, 5- jõust. 24.01.2020]

§ 3. Käitises kavandatavatest muudatustest teavitamise kohustus

Käitaja, kellele eraldatakse lubatud heitkoguse ühikuid tasuta Euroopa Komisjoni otsuse 2011/278/EL kohaselt, esitab Keskkonnaametile iga aasta 31. detsembriks teabe kavandatavate või ellu viidud käitise installeeritud võimsuse, tootmistaseme ja tegevuse muudatuste kohta.
[RT I, 07.08.2018, 1- jõust. 10.08.2018]

§ 3¹. Seiremetoodikakava muudatustest teavitamise kohustus

[RT I, 21.01.2020, 5- jõust. 24.01.2020]

(1) Käitaja, kellele eraldatakse lubatud heitkoguse ühikuid tasuta Euroopa Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/331 kohaselt, on kohustatud pidevalt kontrollima, kas seiremetoodikakava kajastab käitise laadi ja tegevust ning kas seiremetoodikakava on võimalik ajakohastada.

(2) Käitaja muudab seiremetoodikakava ja teavitab Keskkonnaametit kavandatavatest muudatustest viivitamata järgmistel juhtudel:

- 1) seiremetoodikakavaga seni hõlmatud uute tegevusvaldkondade või uute kütuste või materjalide kasutamise tõttu on tekkinud uusi heiteid või on tootmistase muutunud;
- 2) uut tüüpi mõõtevahendite, uute proovivõtu- või analüüsimeetodite või uute andmeallikate kasutamise või muude tegurite tulemusena on esitatud andmete kindlaksmääramise täpsus suurem;
- 3) varem kohaldatud seiremetoodikaga saadud andmed on osutunud valeks;
- 4) seiremetoodikakava ei vasta enam Euroopa Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/331 nõuetele;
- 5) on vaja rakendada tõendamisaruanDES sisalduvaid seiremetoodikakava parandamise soovitusi.

(3) Kui käitaja, kellele eraldatakse lubatud heitkoguse ühikuid tasuta Euroopa Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/331 kohaselt, seiremetoodikakava kavandatavad muudatused on muud laadi kui käesoleva paragrahvi lõikes 2 loetletud juhud, esitab käitaja teabe nimetatud muudatuste kohta Keskkonnaametile 31. detsembriks.

(4) Keskkonnaamet kinnitab seiremetoodikakava muudatused Euroopa Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/331 kohaselt 30 päeva jooksul nõuetekohase seiremetoodikakava esitamisest arvates.
[RT I, 21.01.2020, 5- jõust. 24.01.2020]

§ 4. Tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute eraldamise kord

(1) Käesoleva määruse § 2 lõikes 2 nimetatud käitajatele lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamine toimub Euroopa Komisjoni otsuse 2011/278/EL kohaselt.

(2) Keskkonnaamet võib otsustada tegevuse peatanud käitise käitajale tasuta lubatud heitkoguse ühikuid mitte eraldada seni, kuni käitaja ei ole esitanud kinnitust tegevuse taasalustamise kohta.
[RT I, 21.01.2020, 5- jõust. 24.01.2020]

(3) Lubatud heitkoguse ühikuid ei eraldata tasuta paikse heiteallika või õhusõiduki käitajale:

- 1) kelle eelmise kalendriaasta kasvuhooaegase heitkoguse aruannet (edaspidi *heitkoguse aruanne*) ei ole tõendaja tunnistanud nõuetekohaseks, välja arvatud juhul, kui tõendaja otsust mõjutanud andmelüngad on

tingitud erakorralistest ja ettenägematutest asjaoludest, mida ei oleks saanud vältida ka suurima hoolsuse korral ning mis ei ole asjaomase paikse heiteallika või õhusõiduki käitaja kontrolli all, näiteks loodusõnnetus, sõda, sõjaoht, terrorism, revolutsioon, mäss, sabotaaž või vandalism;

2) kes on lõpetanud tegevuse, välja arvatud juhul, kui paikse heiteallika käitaja tõendab Keskkonnaametile, et tootmist taasalustatakse mõistliku aja jooksul;

3) kelle lisamisest elektri tootmise moderniseerimise eest perioodil 2013–2019 tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute eest tehtavate investeeringute riiklikusse kavassee või käesoleva määruse § 2 lõike 2 andmete põhjal Keskkonnaameti poolt Euroopa Komisjonile esitatud loetelusse on Euroopa Komisjon keeldunud.

(4) Tegevuse lõpetanud paikse heiteallika käitajana käsitatakse käitajat, kelle kauplemissüsteemi loa kehtivusaeg on lõppenud või kelle luba on kehtetuks tunnistatud, ning käitajat, kelle tegevus või tegevuse taasalustamine ei ole tehniliselt võimalik.

[RT I, 21.01.2020, 5- jõust. 24.01.2020]

§ 5. Lubatud heitkoguse ühikute kehtimine

[Kehtetu -RT I, 21.01.2020, 5- jõust. 24.01.2020]

§ 6. Heitkoguse aruanne ja aruandluse kord

(1) Paikse heiteallika või õhusõiduki käitaja koostab seirekava alusel tehtud seire põhjal heitkoguse aruande.

(2) Paikse heiteallika heitkoguse aruande vorm on avaldatud Keskkonnaameti veebilehel. Õhusõiduki käitaja heitkoguse aruande vorm on avaldatud Euroopa Komisjoni veebilehel.

(3) Paikse heiteallika või õhusõiduki käitaja esitab heitkoguse aruande tõendajale mõistliku ajavaruga, et tagada tõendamistoimingu õigeaegsus.

§ 7. Heitkoguse aruande esitamise lihtsustatud kord õhusõiduki käitajale

(1) Õhusõiduki käitaja, kelle õhusõiduki aastane heitkogus on alla 25 000 tonni CO₂ või kelle Euroopa Majanduspiirkonna siseste lendude heitkogus on alla 3000 tonni CO₂, loetakse väikeste heitkoguste tekitajaks. [RT I, 07.08.2018, 1- jõust. 10.08.2018]

(2) Väikeste heitkoguste tekitajad võivad kasvuhoonegaaside tõendatud heitkogusena esitada heitkoguse, mis on määratud väikestele õhusõiduki käitajatele ette nähtud vahendiga, mis on heaks kiidetud Euroopa Komisjoni määrusega (EÜ) 606/2010, milles käsitletakse Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsiooni (edaspidi *Eurocontrol*) poolt teatavate väikeste saasteallikate hulka kuuluvate õhusõidukite käitajate kütusetarbimise hindamiseks välja töötatud lihtsustatud vahendi heakskiitmist (ELT 175, 9.07.2010, lk 25–26).

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud käitaja esitab eelnenud kalendriaasta kohta heitkoguse aruande Keskkonnaametile iga aasta 25. märtsiks.

(4) Kui lihtsustatud meetodit kasutava õhusõiduki käitaja näitajad ületavad aruandeaastal väikeste heitkoguste tekitajate jaoks kehtestatud künnisväärtusi, teavitab käitaja sellest Keskkonnaametit. Kui õhusõiduki käitaja ei suuda Keskkonnaametile tõestada, et järgmisel aruandeperioodil ja edaspidi ta künnisväärtust ei ületa, ajakohastab õhusõiduki käitaja oma seirekava.

§ 8. Heitkoguse aruande tõendamise kord

(1) Kõiki atmosfääriõhu kaitse seaduse § 155 lõike 1 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrukses nimetatud tegevusaladest tulenevaid heitkoguseid tuleb tõendada.

(2) Heitkoguse tõendamine toimub vastavalt Euroopa Komisjoni rakendusmäärusele (EL) nr 2018/2067. [RT I, 21.01.2020, 5- jõust. 24.01.2020]

(3) Tõendaja võib teatada heitkoguseid tõendada üksnes juhul, kui heitkoguste andmed on usutavad ja usaldusväärsed ning heitkoguseid on võimalik piisava kindlusega määrata. Selleks peab paikse heiteallika või õhusõiduki käitaja näitama, et:

- 1) esitatud andmetes ei esine vastuolusid;
- 2) andmeid on kogutud kooskõlas üldtunnustatud meetodikatega;
- 3) käitise asjaomased registrid on täielikud ja järjepidevad.

(4) Lendudest tulenevate heitkoguste tõendamisel teeb tõendaja kindlaks, et:

- 1) kõik lennud, mis kuuluvad atmosfääriõhu kaitse seaduse § 155 lõike 1 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrukses nimetatud tegevusalade alla, on arvesse võetud;
- 2) valitseb üldine järjepidevus kütuse kogukulu andmete ja lende sooritavale õhusõidukile ostetud või muul viisil hangitud kütuse andmete vahel.

(5) Õhusõiduki käitajatele lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamise taotluse tõendamisel teeb tõendaja kindlaks, et:

1) taotluses on arvesse võetud ainult selliseid lende, mis on tegelikult toimunud ja kuuluvad atmosfääriõhu kaitse seaduse § 155 lõike 1 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrmuses nimetatud tegevusalade alla ning mille eest vastutab õhusõiduki käitaja;

2) õhusõiduki käitaja esitatud nimikoormus vastab kõnealuse käitaja nimikoormuse registrile, mida ta peab ohutuse eesmärgil.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 1 nimetatud juhul kasutab tõendaja võimaluse korral lennuplaani andmeid ja muid õhusõiduki käitaja liiklemist käsitlevaid andmeid, sealhulgas nimetatud käitaja poolt nõutud Eurocontrol'i andmeid.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 5 punktis 1 nimetatud juhul kasutab tõendaja võimaluse korral õhusõiduki käitaja liiklemist käsitlevad andmeid, sealhulgas nimetatud käitaja nõutud Eurocontrol'i andmeid.

(8) Paikse heiteallika või õhusõiduki käitaja peab tagama tõendaja juurdepääsu kõigile tõendamise subjektiga seotud tegevuskohtadele ja kogu teabele.

(9) Tõendaja koostab paikse heiteallika või õhusõiduki käitaja kasvuhoonegaaside heitkoguse tõendamise aruande, kasutades Keskkonnaameti veebilehel avaldatud vormi.

(10) Tõendaja kinnitab kauplemisregistris tõendatud heitkoguse.

§ 9. Heitkoguse aruande ja tõendamise aruande esitamine

Paikse heiteallika või õhusõiduki käitaja esitab eelneva kalendriaasta heitkoguse aruande koos tõendaja koostatud tõendamise aruandega Keskkonnaametile iga aasta 25. märtsiks.

§ 10. Konto avamine ja tehingud kauplemisregistris

Arvelduskonto või kauplemiskonto avatakse ja tehingud tehakse kauplemisregistris Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 389/2013 ning Keskkonnaameti veebilehel avaldatud kauplemisregistri kasutamistingimuste kohaselt.

§ 11. Lubatud heitkoguse ühikute tagastamise kord

(1) Lubatud heitkoguse ühikud tagastatakse Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 389/2013 kohaselt.

(2) Lubatud heitkoguste ühikud tagastab kauplemisregistris käitaja arvelduskonto ja õhusõiduki käitaja arvelduskonto volitatud esindaja. Kui kontole on määratud täiendav volitatud esindaja, peab nimetatud isik kauplemisregistris tagastamise heaks kiitma.

§ 12. Käitise ja õhusõiduki käitaja kauplemissüsteemist väljaarvamine

(1) Käitaja võib taotleda käitise või õhusõiduki käitaja väljaarvamist kauplemissüsteemist, kui käitise või õhusõiduki käitaja tegevus ei vasta enam kauplemissüsteemi kuulumise nõuetele või kui käitis või õhusõiduki käitaja lõpetab tegevuse.

(2) Paikse heiteallika või õhusõiduki käitaja esitab kauplemissüsteemist väljaarvamise taotluse (edaspidi *väljaarvamise taotlus*) Keskkonnaametile vähemalt neli kuud enne tegevuse kavandatavat lõpetamist või kauplemissüsteemist väljaarvamist põhjustavat tegevuse muudatust. Kui ettenägematute asjaolude tõttu ei ole väljaarvamise taotluse esitamine nimetatud ajavaruga võimalik, esitab paikse heiteallika või õhusõiduki käitaja väljaarvamise taotluse niipea kui võimalik.

(3) Käitise väljaarvamise taotlus peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) käitaja nimi, registrikood, asukoht, tegevusala, kontaktandmed;
- 2) käitise nimetus ja asukoht;
- 3) kauplemissüsteemist väljaarvamise päev;
- 4) käitise tärgtunnus kauplemisregistris;
- 5) väljaarvamise põhjus.

(4) Õhusõiduki käitaja väljaarvamise taotlus peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) käitaja nimi, registrikood, asukoht, tegevusala, kontaktandmed;
- 2) kauplemissüsteemist väljaarvamise päev;
- 3) väljaarvamise põhjus.

(5) Paikse heiteallika või õhusõiduki käitaja esitab heitkoguse aruande koos tõendaja koostatud tõendamise aruandega 30 päeva jooksul pärast kauplemissüsteemist välja arvamist.

§ 13. Teabe avalikustamine

Kõik heitkoguste ühikute eraldamise, seire, aruandluse ning tõendamise seotud otsused ja aruanded, mis ei sisalda piiratud juurdepääsuga teavet, avalikustatakse viivitamata Keskkonnaameti veebilehel.

§ 14. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 2017. aasta 1. jaanuaril.

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (EÜT L 275, 25.10.2003, lk 32–46), muudetud direktiiviga 2008/101/EÜ (ELT L 8, 13.1.2009, lk 3–21) ja direktiiviga 2009/29/EÜ (ELT L 140, 5.6.2009, lk 63–87); Euroopa Komisjoni otsus 2007/589/EÜ, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohaselt kasvuhoonegaaside heiteseire ja aruandluse suunised (ELT L 229, 31.8.2007); Euroopa Komisjoni otsus 2011/278/EL, millega määratakse kindlaks kogu liitu hõlmavad üleminekueeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a kohase tasuta saastekvootide ühtlustatud eraldamiseks (ELT L 130, 17.5.2011, lk 1–45).